

p. 142

HET FONETISCH ALFABET

Overeenkomsten tussen klank en schrift

In het Frans kan eenzelfde klank op verschillende manieren geschreven worden, en kan eenzelfde letter of lettercombinatie op verschillende manieren uitgesproken worden.

p. 143

ENKELE TIPS OVER DE FRANSE UITSpraak

Lettergrepen

Woorden en zinnen kun je verdelen in lettergrepen. Een lettergreep is altijd opgebouwd rond een klinkerklank en kan als volgt samengesteld zijn:

- een klinkerklank -> **eau** [o]
- een medeklinkerklank + een klinkerklank -> **cou** [ku]
- een medeklinkerklank + een klinkerklank + een medeklinkerklank -> **quelle** [kɛl]
- een klinkerklank + meerdere medeklinkerklanken -> **arbre** [ɑʁbʁ]
- meerdere medeklinkerklanken + een klinkerklank -> **train** [tʁɛ̃]

Medeklinkers op het einde van een woord

Vaak worden de laatste letters van een woord niet uitgesproken.

De e op het einde van een woord

- Meestal wordt de e op het einde van een woord niet uitgesproken.

De liaison

Soms hoor je de stomme medeklinker op het einde van een woord toch wanneer je de verbinding met het volgende woord maakt. Je maakt met andere woorden de *liaison*.

VERPLICHTE LIAISONS

- Tussen de determinator en het zelfstandig naamwoord: **les arbres** [lezɑʁbʁ].
- Tussen het bijvoeglijk en het zelfstandig naamwoord: **le dernier autobus** [lədɛʁniɛʁɔtobys].
- Tussen het voornaamwoord als onderwerp en het werkwoord: **ils ont** [ilzɔ̃fiɛni].
- Na **en, dans, chez, sans, sous**: **chez une amie** [ilabitʃezynami].
- Tussen het bijwoord en het bijvoeglijk naamwoord: **très amusant** [setʁɛzɑmyzɑ̃].

VERBODEN LIAISONS

- Tussen het onderwerp en het werkwoord (tenzij het onderwerp een persoonlijk voornaamwoord is).
- Tussen een vraagwoord en het werkwoord, in de meeste gevallen: **quand, comment, combien de temps**.
- Na **et**.

Accenten

HET ACCENT AIGU (´)

Komt alleen voor op de **e**.

In dat geval spreek je de e uit als [e].

HET ACCENT GRAVE (`)

Komt voor op de **e**, de **a** en de **u**.

Op de **a** en de **u** dient dit accent om woorden van elkaar te onderscheiden:

- **a** (werkwoord **avoir**) / **à** (voorzetsel)
- **la** (bepaald lidwoord) / **là** (bijwoord van plaats)
- **où** (betrekkelijk en vragend voornaamwoord) / **ou** (nevenschikkend voegwoord)

Op de **e** geeft dit accent aan dat de klinker open is: [ɛ]

p. 144

HET ACCENT CIRCUMFLEXE (^)

Kan op alle klinkers voorkomen, behalve op de **y**.

Net als het *accent grave* dient dit accent om verwarring te vermijden:

sur (voorzetsel) / **sûr** (bijvoeglijk naamwoord)

Een **e** met accent circumflexe wordt uitgesproken als [ɛ]: **fête** [fɛt]

HET TREMA (¨)

Een trema op de letters **e** en **i** geeft aan dat de voorgaande klinker afzonderlijk moet worden uitgesproken.

DETERMINATOREN

Determinatoren staan bij een soortnaam. Ze komen altijd vóór het zelfstandig naamwoord. Je kiest de determinator afhankelijk van de communicatieve situatie en wat je wilt uitdrukken.

Bepaalde lidwoorden

Je gebruikt bepaalde lidwoorden om te praten over iets:

- dat al bekend is op het moment dat je praat:

Le chat de Patricia est très mignon. (= we weten al dat Patricia een kat heeft.)

- dat je voorstelt als een categorie voorwerpen of levende wezens die iedereen kent.

Le chat est un animal domestique. (= de kat is een soort levend wezen.)

! Voor zelfstandige naamwoorden die beginnen met een klinker of een stomme **h**: **le / la** -> l'.

Onbepaalde lidwoorden

Je gebruikt onbepaalde lidwoorden om te praten over iets dat je gesprekspartner nog niet kent.

! In een ontkennde zin: **un, une, des** -> **de**.

Samengetrokken lidwoorden

Wanneer na de voorzetsels **à** en **de** de lidwoorden **le** of **les** komen, vorm je een samengetrokken lidwoord.

p. 145

Bezittelijke voornaamwoorden

Je gebruikt bezittelijke voornaamwoorden om aan te geven van wie iets is.

! Voor een vrouwelijk zelfstandig naamwoord dat begint met een klinker of een stomme **h**: **ma, ta, sa** -> **mon, ton, son**.

SOORTNAMEN

Soortnamen duiden een persoon, dier of ding aan. Ze hebben een geslacht: mannelijk of vrouwelijk. Ze kunnen enkelvoud of meervoud zijn.

Het geslacht van soortnamen

Wanneer soortnamen een persoon of dier aanduiden, hebben ze meestal twee vormen: de mannelijke en de vrouwelijke vorm.

Volgens de algemene regel voeg je **-e** toe aan het mannelijke woord om het vrouwelijke te vormen.

un ami (mannelijk), **une amie** (vrouwelijk).

Wanneer soortnamen iets anders dan een persoon of dier aanduiden, is hun geslacht willekeurig.

Beroepsnamen

De vorm van een beroepsnaam hangt meestal af van het geslacht van de persoon.

Het getal van soortnamen

Om het meervoud van soortnamen te vormen, voeg je meestal **-s** toe aan het enkelvoud:

Je voegt geen **-s** toe in het meervoud aan soortnamen die in het mannelijk enkelvoud eindigen op **-s**, **-x** of **-z**. De meeste soortnamen die eindigen op **-au**, **-eau**, **-eu**, of **-oëu** krijgen een **-x** in het meervoud.

De meeste soortnamen die in het enkelvoud eindigen op **-al**, eindigen in het mannelijk meervoud op **-aux**.

 un oeil -> **des yeux**

BIJVOEGLIJKE NAAMWOORDEN

Bijvoeglijke naamwoorden geven bijkomende informatie over iets of iemand. Ze passen zich aan in geslacht en getal aan het woord dat ze bepalen.

p. 146

Het geslacht van bijvoeglijke naamwoorden

Om het vrouwelijk te vormen, voeg je meestal **-e** toe aan de mannelijke vorm. Er zijn echter heel veel uitzonderingen op deze regel.

Het getal van bijvoeglijke naamwoorden

Om het meervoud van bijvoeglijke naamwoorden te vormen, voeg je meestal **-s** toe aan het enkelvoud:

In het mannelijk

Je voegt in het meervoud geen **-s** toe aan bijvoeglijke naamwoorden die eindigen op **-s** of **-x**. De **-s** en de **-x** spreek je niet uit:

Je voegt **-x** toe aan bijvoeglijke naamwoorden die eindigen op **-eau**. De **-x** spreek je niet uit.

De meeste bijvoeglijke naamwoorden die eindigen op **-al** hebben een meervoud met de uitgang **-aux**. De **-x** spreek je niet uit.

Bijvoeglijke naamwoorden van nationaliteit

De uitspraak en spelling van bijvoeglijke naamwoorden van nationaliteit veranderen in de vrouwelijke vorm, tenzij de mannelijke vorm al op **-e** eindigt.

Bijvoeglijke naamwoorden van kleur

Bijvoeglijke naamwoorden van kleur kunnen:

- Zich aanpassen in geslacht en getal aan het woord dat ze bepalen: **jaune**, **vert**, **bleu**, **blanc**, **noir**, **rouge**, **violet**.
- Onveranderlijk zijn: de kleuren **marron** en **orange** en samengestelde woorden (**vert clair**, **bleu foncé**...) zijn onveranderlijk.

VOORNAAMWOORDEN

Persoonlijke voornaamwoorden als onderwerp

Persoonlijke voornaamwoorden als onderwerp geven aan wie de handeling uitvoert. Ze zijn onafscheidelijk van het vervoegde werkwoord, behalve in de gebiedende wijs.

p. 147

On = nous

On is een onbepaald voornaamwoord. In de spreektaal wordt **nous** vaak vervangen door **on**. Met **on** wordt het werkwoord vervoegd in de derde persoon enkelvoud (zoals voor **il** en **elle**).

Nadrukkelijke voornaamwoorden (toniques)

Bij elk persoonlijk voornaamwoord als onderwerp hoort een nadrukkelijk voornaamwoord.

Met een nadrukkelijk voornaamwoord kun je het onderwerp benadrukken of een onderscheid aangeven.

WERKWOORDEN

Vervoegde werkwoorden bestaan uit twee delen: stam + uitgang. De uitgang geeft de wijs, de tijd en de persoon van het werkwoord aan.

De infinitief is de niet-vervoegde vorm van een werkwoord (bijvoorbeeld: **habiter**).

Wanneer de stam van een werkwoord dezelfde is in alle persoonsvormen, is het werkwoord regelmatig. Een werkwoord met meerdere stammen is onregelmatig. Gewoonlijk worden de werkwoorden in drie groepen verdeeld:

- De werkwoorden op **-er** zoals **manger** vormen de eerste groep
- De werkwoorden op **-ir** zoals **finir** vormen meestal de tweede groep.
- Alle andere werkwoorden vormen de derde groep.

Onvoltooid tegenwoordige tijd

Met de onvoltooid tegenwoordige tijd kun je het volgende uitdrukken:

- Het ogenblik waarop je praat:
- Een gewoonte:
- Omstandigheden op het ogenblik dat je praat.
- Een algemene waarheid.
- Een ogenblik in de onmiddellijke toekomst, dat verband houdt met het nu.

De ontkenning

Zo vorm je een ontkennende zin: onderwerp + **ne** + werkwoord + **pas**

 ne -> **n'** voor een klinker of een stomme **h**.

Het werkwoord avoir

Je gebruikt het werkwoord **avoir** om een leeftijd uit te drukken.

Om naar iemands leeftijd te vragen:

Het werkwoord être

Je gebruikt **être** om:

Te zeggen welke nationaliteit iemand heeft.
Te zeggen welk beroep iemand heeft.

p. 148

Het werkwoord aller

Aller à + een plaatsnaam geeft een verplaatsing naar een bestemming aan.

! *Je vais en France.*

De werkwoorden faire en jouer

Je gebruikt de werkwoorden **faire** en **jouer** om te praten over de sport die je beoefent of de activiteit die je doet.

- **Faire de** + bepaald lidwoord + zelfstandig naamwoord (de sport of activiteit)
- **Jouer à** + de balsport of het spel
- **Jouer de** + het muziekinstrument

Het werkwoord pouvoir

Om een mogelijkheid uit te drukken, gebruik je **pouvoir**.

De gebiedende wijs

De gebiedende wijs dient om instructies of bevelen te geven. Om de gebiedende wijs te vormen, neem je het werkwoord in de onvoltooid tegenwoordige tijd en laat je het persoonlijke voornaamwoord als onderwerp weg.

! Opgelet: bij werkwoorden op -er laat je de -s weg in de tweede persoon enkelvoud van de gebiedende wijs.

De negatieve gebiedende wijs

Om de negatieve gebiedende wijs te vormen, zet je het vervoegde werkwoord tussen **ne** en **pas**. Denk eraan: wanneer na **ne** een woord komt dat begint met een klinker of een stomme **h** -> **n'**.

Wederkerende werkwoorden

Wederkerende werkwoorden worden vervoegd met een voornaamwoord in dezelfde persoon als het onderwerp.

Het werkwoord **se laver** is wederkerend.

Ook dit zijn wederkerende werkwoorden: **s'appeler**, **se doucher**, **se lever**, **se coiffer**, **s'habiller**.

C'EST / IL EST

Om iemand voor te stellen of aan te duiden: **C'est**
Om iemand te beschrijven: **Il / Elle est**

p. 149

IL Y A / IL N'Y A PAS (DE)

Il y a geeft aan dat iets of iemand aanwezig is. **Il n'y a pas (de)** geeft aan dat iets of iemand niet aanwezig is.

VOORZETSELS

Voorzetsels zijn onveranderlijk en verbinden twee woorden met elkaar.

Voorzetsels voor landen

Met de voorzetsels **en**, **au**, **aux**, **à** geef je het land of de stad aan waar je je bevindt.

- Je gebruikt **en** voor een land dat eindigt op -e of begint met een klinker.

! Enkele uitzonderingen: **au Mozambique**, **au Mexique**.

- Je gebruikt **au** voor mannelijke landen die beginnen met een medeklinker of eindigen op een andere klinker dan -e.
- Je gebruikt **aux** voor landen in het meervoud.
- Je gebruikt **à** voor een stad.

Voorzetsels voor vervoermiddelen

En of **à** + vervoermiddel

- **À** + open vervoermiddel: fiets, motorfiets, scooter enz.
- **En** + gesloten vervoermiddel: trein, auto, vliegtuig, metro, boot, bus, tram enz.

In de ruimte situeren

Om iets in de ruimte te situeren, gebruik je losse onveranderlijke woorden of woorden in combinatie met **de**.

Avoir mal à

Om te zeggen waar je pijn hebt, gebruik je de uitdrukking **avoir mal à**. Afhankelijk van het geslacht en het getal van het zelfstandig naamwoord dat erop volgt, krijg je:

J'ai mal à la jambe.

J'ai mal au dos.

Nous avons mal à l'épaule.

Vous avez mal aux genoux

VRAAGZINNEN

Een open vraag of een ja/nee-vraag stellen.

Een open vraag stellen over:

- het onderwerp: **qu'est-ce que**
- de manier: **comment**
- de reden: **pourquoi**
- de hoeveelheid: **combien**

p. 150

Vraagzinnen met quel(s) / quelle(s)

Met **quel(s) / quelle(s)** kun je nadere informatie vragen over een zelfstandig naamwoord.

Er zijn twee constructies mogelijk:

- **Quel(s) / quelle(s)** + zelfstandig naamwoord
- **Quel(s) / quelle(s) + être** + woordgroep

! De spelling verschilt, maar de uitspraak is steeds dezelfde: **quel / quelle / quels / quelles** -> [kel]

BIJWOORDEN VAN GRAAD

Om de graad van een bijvoeglijk naamwoord uit te drukken, gebruik je: **pas du tout**, **un peu**, **assez**, **très**, **trop**

COMMUNICEREN

Tu en vous

Je gebruikt **tu** of **vous** om iemand direct aan te spreken.

	RELATIE	MET WIE
TU	vertrouwe- lijk	Familie, vrienden, klasgenoten, jongeren van jouw leeftijd enz.
VOUS	afstandelijk	Onbekenden, een dokter, een docent enz.

Chronologische verbindingswoorden

Om een chronologische volgorde aan te geven, gebruik je: **(Tout) d'abord**, **Ensuite / Puis**, **Enfin**

Over datums praten

Om je geboortedatum te zeggen: **Mon / Ton... anniversaire est le** + de dag.

Om datums te situeren in een maand, gebruik je **en**.

Zeggen hoe laat het is

Om te zeggen hoe laat het is: **Il est** + getal + uur

! **Il est** past zich niet aan in getal.

EXACT UUR	à	<i>Je me couche à 21 h 15.</i>
UUR BIJ BENADERING	vers	<i>Je dîne vers 19 h.</i>
TIJDSINTERVAL	de... à...	<i>Je vais au collège de 8 h 30 à 16 h.</i>

Om het aantal uren te kennen: *Combien d'heures par semaine tu fais du sport ? Trois heures par semaine.*

p. 151

Voorkeuren uitdrukken: aimer, adorer, détester

Détester, aimer en **adorer** zijn regelmatige werkwoorden uit de eerste groep.

- **Détester / Aimer (bien) / Adorer** + zelfstandig naamwoord
- **Détester / Aimer (bien) / Adorer** + werkwoord

Moi aussi, Moi non plus, Moi si, Moi non / Pas moi

Om te zeggen dat je hetzelfde denkt of doet als je gesprekspartner:

- Na een bevestigende zin -> **Moi aussi.**
- Na een ontkennende zin -> **Moi non plus.**

Om te zeggen dat je niet hetzelfde denkt of doet als je gesprekspartner:

- Na een bevestigende zin -> **Moi pas / Moi non.**
- Na een ontkennende zin -> **Moi si.**

De reden uitdrukken

Parce que geeft de reden van een feit aan.

Het doel uitdrukken

Pour + infinitief geeft het doel van een handeling aan.

Gelijktijdigheid uitdrukken

Quand + tegenwoordige tijd drukt gelijktijdigheid uit.

Advies geven

Je kunt advies geven door een noodzaak uit te drukken met:

- **Il faut** + infinitief

Je kunt advies geven door een mogelijkheid uit te drukken met:

- **Tu peux** + infinitief
- **Tu pourrais** + infinitief